

Załącznik do uchwały Nr 47/2507/23
Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 22 listopada 2023 r.

Zasady dotyczące zamknięcia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Toruń, listopad 2023 r.

Spis treści

I. Podstawy prawne	3
II. Wstęp	3
III. Projekty niezakończone.....	5
IV. Projekty, w przypadku których trwa postępowanie krajowe lub operacje zawieszono w wyniku postępowania sądowego, lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym	6
V. Projekty związane z odzyskiwaniem środków (innych niż wskazane w części III)	7
VI. Projekty fazowane.....	8
VII. Nieprawidłowości.....	8
VIII. Terminy złożenia dokumentów zamknięcia	9
IX. Działania IZ podejmowane w związku z zamykaniem Programu	11
X. Kontraktacja środków po 31 grudnia 2023 r.	11
XI. Wykaz załączników	11

I. Podstawy prawne

Zasady rozliczenia końcowego programów operacyjnych perspektywy finansowej 2014-2020 oraz ich zamykania określają następujące dokumenty:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L347 z 20.12.2013 ze zm.) (dalej: Rozporządzenie ogólne)
2. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/207 z dnia 20 stycznia 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdania z postępów, formatu dokumentu służącego przekazywaniu informacji na temat dużych projektów, wzorów wspólnego planu działania, sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia”, deklaracji zarządczej, strategii audytu, opinii audytowej i rocznego sprawozdania z kontroli oraz metodyki przeprowadzania analizy kosztów i korzyści, a także zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w odniesieniu do wzoru sprawozdań z wdrażania w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (Dz. Urz. UE L38 z 13.02.2015) (dalej: Rozporządzenie wykonawcze)
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L347 z 20.12.2013) (dalej: Rozporządzenie w sprawie EFS)
4. Wytyczne dotyczące zamknięcia programów operacyjnych przyjętych do celów pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz programów współpracy transgranicznej w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II) (2014-2020) (dalej: Wytyczne)

II. Wstęp

Biorąc pod uwagę znaczenie terminowego i skutecznego zamknięcia programów operacyjnych perspektywy finansowej 2014-2020 Komisja Europejska (dalej: KE) opracowała Wytyczne.

Zgodnie z Wytycznymi na dokumenty zamknięcia składają się:

- 1) końcowe sprawozdanie z wdrażania;
- 2) zestawienie wydatków za ostatni rok obrachunkowy;
- 3) deklaracja zarządcza i roczne podsumowanie;
- 4) opinia audytowa i sprawozdanie z kontroli.

Kończąca się perspektywa finansowa 2014-2020 jest wyjątkowo trudna, ze względu na niemożliwe do przewidzenia wcześniej trudności, takie jak epidemia COVID-19¹ czy agresja Federacji Rosyjskiej w Ukrainie oraz konsekwencje tych zdarzeń (w szczególności szok podaży wywołany zakłóceniem łańcuchów dostaw, szok popytowy w wyniku obniżenia popytu konsumpcyjnego, a także ograniczenie planów inwestycyjnych pod wpływem niepewności oraz skutki ograniczenia płynności przedsiębiorstw, szczególnie konsekwencje odnotowano dla projektów infrastrukturalnych, zarówno pod względem

¹ Choroba zakaźna układu oddechowego wywołana przez wirus SARS-CoV-2.

dostępności i kosztów surowców, jak i dostępności siły roboczej). Dlatego też Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (dalej: IZ) podejmuje wszelkie możliwe środki minimalizujące ewentualne ryzyko niewykorzystania alokacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (dalej: RPO WK-P lub Program).

Celem niniejszego dokumentu jest więc doprecyzowanie zasad zamknięcia Programu wskazanych w wyżej wymienionych Wytycznych, jak również interpretacji udzielanych w tej kwestii ze strony KE i Instytucji Koordynującej Umowę Partnerstwa (dalej IK UP).

Dodatkowo dokument stanowi uszczegółowienie zapisów Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej (WUP) Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 w zakresie w nich niedoprecyzowanym w kwestii zamknięcia Programu.

1. Kwalifikowalność wydatków a pomoc publiczna

Zgodnie z art. 65 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego ostateczny termin kwalifikowania wydatków w ramach Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych (dalej: EFSI) w okresie programowania 2014-2020 to 31 grudnia 2023 r. Oznacza to, iż koniec okresu kwalifikowalności wydatków w ramach RPO WK-P stanowi data 31 grudnia 2023 r. Do tego terminu możliwe jest ponoszenie wydatków przez beneficjentów, o ile jest to zgodne z okresem realizacji projektu wskazanym w umowie o dofinansowanie (decyzja o dofinansowaniu) zawartej z beneficjentem. Nie ma bowiem możliwości kwalifikowania jakiegokolwiek wydatku poniesionego po terminie wskazanym powyżej.

Jednocześnie, w celu zapewnienia terminowego rozliczenia Programu oraz pełnego wykorzystania dostępnej alokacji, IZ i IP (WUP) szczegółowo monitorują projekty, których termin realizacji przypada na 31.12.2023 r., pod kątem postępu ich realizacji oraz terminowego rozliczenia wydatków kwalifikowalnych we wnioskach o płatność.

Zgodnie z art. 131 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego wydatki kwalifikowalne to wydatki ujęte we wniosku o płatność, które są potwierdzone opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równorzędnej wartości dowodowej, z wyjątkiem form wsparcia, o których mowa w art. 67 ust. 1 lit. b), c) i d) akapit pierwszy, art. 68, art. 69 ust. 1 i art. 109 Rozporządzenia ogólnego oraz na podstawie art. 14 Rozporządzenia w sprawie EFS. W celu uznania wydatków za kwalifikowane, poza dokonaniem płatności przez beneficjentów, odpowiedni wkład publiczny powinien zostać wypłacony na rzecz beneficjentów przez podmiot przyznający pomoc przed złożeniem dokumentów zamknięcia Programu.

Jednak, wyłącznie w odniesieniu do programów pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wkład publiczny odpowiadający wydatkom wyszczególnionym w deklaracji wydatków musi zostać uprzednio wypłacony beneficjentom przez podmiot przyznający pomoc. Oznacza to, że w przypadku projektów, w których występuje pomoc publiczna, wydatki będą mogły zostać ujęte w deklaracji wydatków przez IZ pod warunkiem uprzedniego wypłacenia beneficjentom wkładu publicznego przez podmiot udzielający pomocy. Płatności zaliczkowe wypłacone przez IZ/IP na rzecz beneficjentów, muszą zostać objęte wydatkami opłaconymi przez beneficjentów oraz potwierdzone opłaconymi fakturami lub dokumentami księgowymi o równorzędnej wartości dowodowej najpóźniej 31 grudnia 2023 r. Po tym terminie będzie możliwe jedynie przekazanie refundacji na podstawie złożonych wniosków o płatność. Zgodnie z zasadami obowiązującymi w ramach RPO WK-P nie podlegają deklaracji (nie są ujmowane w deklaracji

wydatków) zaliczki dotyczące projektów objętych pomocą publiczną. W deklaracji ujmowane są zaliczki razem z ich rozliczeniem.

2. Kwalifikowalność wydatków w ramach instrumentów finansowych

Oprócz zasad wskazanych powyżej, wydatkami kwalifikowalnymi są również wydatki, o których mowa w art. 42 ust.1 Rozporządzenia ogólnego. Aby wydatki zostały uwzględnione podczas zamknięcia Programu, ostateczny odbiorca nie musi zakończyć realizacji działania objętego wsparciem w ramach instrumentu finansowego. Ostateczny odbiorca może kontynuować realizację inwestycji po 31 grudnia 2023 r. Natomiast z dniem 31 grudnia 2023 r. upływa termin wniesienia wkładów do ostatecznych odbiorców.

IZ nie przewiduje tworzenia rachunku powierniczego dla celów, o których mowa w art. 42 ust. 2 i 3 Rozporządzenia ogólnego.

III. Projekty niezakończone

W momencie złożenia dokumentów zamknięcia Programu IZ zapewni, że wszystkie projekty w Programie są funkcjonujące, tj. fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone i przyczyniają się do osiągnięcia celów odpowiednich priorytetów w Programie. Każdy projekt niezakończony z punktu widzenia postępu rzeczowego (nie dotyczy okresu trwałości projektu) zgodnie z umową o dofinansowanie (decyzja o dofinansowaniu) może być uznany za projekt niesfunkcjonujący. Jeżeli projekt spełnia warunki określone w Rozdziale 7 Wytucznych (łączy koszt każdej operacji niesfunkcjonującej przekracza 1 mln EUR oraz łączne poświadczony wydatki zadeklarowane Komisji Europejskiej za operacje niesfunkcjonujące nie przekraczają 20 % łącznych kwalifikowalnych wydatków przeznaczonych w wyniku decyzji na Program) może być pozostawiony w Programie.

Wyżej wymienioną kwotę (1 mln EUR) IZ przeliczy na PLN po kursie KE z miesiąca, w którym podpisano ostatni aktualny aneks do umowy o dofinansowanie projektu (decyzji o dofinansowaniu).

Harmonogram prac dotyczący rozliczenia projektów niesfunkcjonujących

Listopad/grudzień 2023 r. – wstępna identyfikacja projektów, które nie zostaną zakończone i rozliczone rzeczowo i finansowo do 31 grudnia 2023 r., czyli do końca okresu kwalifikowalności wydatków w Programie, w podziale na poniższe grupy:

1. Projekty, w których wydatki zostaną poniesione do 31 grudnia 2023 r., ale nie mają wymaganych dokumentów świadczących o ich funkcjonowaniu

do 30.06.2024 r. – przedłożenie dokumentów świadczących o funkcjonowaniu projektu;

W indywidualnych przypadkach jest możliwe wydłużenie terminu maksymalnie do 31 grudnia 2024 r. przy jednoczesnym ujęciu wydatków w ostatnim wniosku o płatność kierowanym do KE.

Nieprzedstawienie przez beneficjentów wymaganych dokumentów w tym terminie będzie skutkowało korektą finansową nałożoną przez IZ w Rejestrze obciążeń na projekcie.

do 30.06.2024 r. – ujęcie wydatków we wniosku o płatność kierowanym do KE.

2. Projekty, w których nie wszystkie wydatki zostaną poniesione do 31 grudnia 2023 r. i w których nie ma wymaganych dokumentów świadczących o ich funkcjonowaniu, ale spełniają warunki w zakresie projektu nefunkcjonującego

do 10.10.2024 r. – wstępna lista projektów nefunkcjonujących na potrzeby IZ/Instytucji Certyfikującej² (dalej IC);

do 15.01.2025 r. – ostateczna lista projektów nefunkcjonujących na potrzeby IZ/IC;

do 15.02.2025 r. – wykazanie projektów nefunkcjonujących w załączniku do sprawozdania końcowego;

do 15.02.2027 r. – ostateczne ukończenie realizacji projektów nefunkcjonujących.

3. Projekty, w których nie wszystkie wydatki zostaną poniesione do 31 grudnia 2023 r. i w których nie ma wymaganych dokumentów świadczących o ich funkcjonowaniu oraz które nie spełniają warunków w zakresie projektu nefunkcjonującego

Terminy przedstawienia dokumentów świadczących o funkcjonowaniu projektu analogiczne jak w pkt 1.

Możliwe dodatkowe rozwiązania to:

- wykluczenie części wydatków poniesionych w projekcie z deklaracji wydatków lub Roczego Zestawienia Wydatków i odzyskanie wypłaconych kwot;
- ograniczenie zakresu rzeczowego,
- rozwiązanie umowy o dofinansowanie (decyzji o dofinansowaniu).

Ostateczne przyporządkowanie projektów do jednej z powyższych grup **do 30 czerwca 2024 r.** Po tym terminie szczegółowy monitoring projektów celem wykreślenia bądź pozostawienia w wykazie projektów nefunkcjonujących.

Jeżeli projekty nie są fizycznie zakończone lub w pełni wdrożone i nie przyczyniają się do osiągnięcia celów odpowiednich priorytetów w powyższym terminie (15 luty 2027 r.), może to prowadzić do zastosowania korekty finansowej dotyczącej poważnego niepowodzenia w osiągnięciu celów końcowych wybranych do ram wykonania.

IV. Projekty, w przypadku których trwa postępowanie krajowe lub operacje zawieszono w wyniku postępowania sądowego, lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym

Przed złożeniem dokumentów zamknięcia Programu IZ zdecyduje, czy wykluczyć z zestawienia wydatków za ostatni rok obrachunkowy wszystkie wydatki, w sprawie których trwa postępowanie krajowe lub operacje są zawieszono w wyniku postępowania sądowego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym lub część takich wydatków.

Przykłady trwających postępowań krajowych obejmują postępowania prowadzone przez inne organy krajowe niż instytucje odpowiedzialne za Program (takie jak postępowania policji, postępowania wstępne lub przygotowawcze), których wynik może wpłynąć na zgodność z prawem i prawidłowość wydatków.

---

² Funkcje Instytucji Certyfikującej w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020 pełni Wydział Certyfikacji Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza.

Jeżeli operacje nie zostaną wykluczone, IZ wykaże je w załączniku do sprawozdania końcowego. Załącznik ten będzie obrazował wszystkie toczące się sprawy z zakresu operacji poddanych procedurze odzyskiwania. W załączniku mogą pozostać jedynie wydatki uprzednio zadeklarowane do Komisji Europejskiej (nie mogą to być wydatki wycofane z deklaracji wydatków na podstawie art. 137 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego). Komisja Europejska zaleca by w miarę możliwości zastąpić wydatki obciążone wydatkami prawidłowymi (z overbooking³). Gdy w Programie istnieje wystarczająca kwota wydatków, aby umożliwić overbooking, zgodnie z zaleceniami KE nie należy wykazywać wydatków obciążonych postępowaniami krajowymi w załączniku do sprawozdania. W załączniku należy wykazać tylko wydatki powiązane z operacjami, które są przedmiotem toczącego się postępowania o skutku zawieszającym, a nie całość wydatków w projekcie.

Wydatki wykazane w załączniku do sprawozdania końcowego mogą dotyczyć wydatków z całego okresu programowania, o ile nie zostały wcześniej wyłączone z zestawienia wydatków do KE zgodnie z art. 137 ust. Rozporządzenia ogólnego.

Do 31 grudnia 2024 r. termin na podjęcie decyzji o wykluczeniu bądź utrzymaniu w Programie wydatków zakwestionowanych w toku postępowania krajowego.

Wykluczenie z wniosku o płatność kierowanego do Komisji Europejskiej wydatków obciążonych trwającym postępowaniem krajowym o skutku zawieszającym nie oznacza wprost utraty dofinansowania przez beneficjenta. Niemniej jednak, wydatki wykluczone z wniosku o płatność nie zostaną zrefundowane przez Komisję Europejską, zatem w przypadku rozstrzygnięcia postępowania na korzyść beneficjenta wypłata zostanie pokryta ze środków krajowych.

Pozostawienie wydatków w Programie (wykazanie w załączniku do sprawozdania końcowego) wiąże się z ryzykiem poświadczenia wydatków, które budzą poważne wątpliwości. Jeżeli w wyniku postępowania zostaną one uznane za nieprawidłowe, Komisja Europejska rozpocznie procedurę ich odzyskiwania.

V. Projekty związane z odzyskiwaniem środków (innych niż wskazane w części III)

Strona samorządowa tj. Województwo Kujawsko-Pomorskie ponosi skutki finansowe związane z lub wynikające z:

1. odzyskiwania od beneficjentów środków z tytułu nieprawidłowego wykorzystania środków, nienależnego pobrania środków, pobrania środków w nadmiernej wysokości lub nieprawidłowości, w tym nieskutecznego odzyskania, zarówno w zakresie kwot podlegających odzyskaniu wraz z należnymi odsetkami od tych kwot, jak i kosztów odzyskania tych kwot,
2. udzielenia ulg w spłacie zobowiązań, w tym umorzeń

– z wyjątkiem przypadków, w których wyżej wymienione okoliczności wystąpiły wyłącznie na skutek działania lub zaniechania Strony rządowej.

Nieodzyskane kwoty, tj. wydatki wycofane z deklaracji wydatków lub Roczego Zestawienia Wydatków na podstawie art. 137 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego, obciążają budżet województwa. Ze względu na

---

³ Overbooking to możliwość wykazania dodatkowych wydatków kwalifikowanych, aby zastąpić wydatki obciążone, które były certyfikowane do KE, wydatkami prawidłowymi. Overbooking to nie są dodatkowe środki UE dla Programu. Overbooking będzie uwzględniany dopiero, gdy zostanie zadeklarowany w ostatnim roku obrachunkowym,

specyfikę tego typu kwot, kwestia ta może dodatkowo wymagać zajęcia stanowiska przez Ministerstwo Finansów. Dlatego też sposób finansowania środków nieodzyskanych od beneficjentów należy doprecyzować z Ministerstwem Finansów.

W przypadku potencjalnych nieprawidłowości zidentyfikowanych w toczących się dochodzeniach OLAF (jeżeli IZ ma wiedzę na tym etapie o takich dochodzeniach i takich wydatkach), w sprawozdaniach OLAF lub audytach KE czy ETO, IZ oceni ryzyko korekty i w zależności od wyniku podejmie działania analogiczne do wskazanych w części III lub wyłączy wydatki z rocznego zestawienia wydatków za ostatni rok obrachunkowy.

VI. Projekty fazowane

W przypadku realizacji niektórych projektów w ramach Programu utrudnione lub niemożliwe jest dostosowanie realizacji projektu do okresu programowania 2014-2020 (tzn. aby były fizycznie ukończone lub w pełni wdrożone w ramach Programu), w celu zapewnienia zakończenia projektu i przyczynienia się do osiągnięcia celów Programu możliwy jest pod pewnymi warunkami podział projektu na fazy objęte okresem programowania 2014-2020 oraz 2021–2027.

Harmonogramy fazowania projektów w ramach Programu zostały określone w:

1. Stanowisku Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie fazowania operacji pn. „Podniesienie jakości usług zdrowotnych oraz zwiększenie dostępu do usług medycznych w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. bł. ks. J. Popiełuszki we Włocławku”;
2. Stanowisku Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie fazowania projektów dróg wojewódzkich.

VII. Nieprawidłowości

1. Należności nieściągalne

W zestawieniach wydatków za ostatni rok obrachunkowy można przedstawić kwoty, które mają być odzyskane i nieściągalne należności wiążące się z wydatkami zadeklarowanymi nie tylko we wcześniejszych latach obrachunkowych, lecz również w ostatnim roku obrachunkowym. Można również przedstawić w zestawieniach wydatków za ostatni rok obrachunkowy kwoty, które stały się kwotami do odzyskania lub nieściągalnymi należnościami po zakończeniu ostatniego roku obrachunkowego, lecz przed złożeniem dokumentów zamknięcia Programu. KE wykluczy kwoty przedstawione jako kwoty, które mają być odzyskane, i nieściągalne należności z obliczania salda końcowego. Kwoty przedstawione w dodatkach 3 i 5 zestawienia wydatków odnoszące się do wydatków zadeklarowanych w ostatnim roku obrachunkowym należy również włączyć do dodatku 1 zestawienia wydatków, aby umożliwić ich możliwy przyszły zwrot z budżetu Unii, oczekując na wyniki takich procedur lub ocen.

2. Kwoty odzyskane po zamknięciu Programu

Jeżeli po zamknięciu Programu zostaną stwierdzone nieprawidłowości w odniesieniu do wydatków ujętych w zestawieniu wydatków, kwoty odzyskane po zamknięciu Programu muszą zostać zwrócone do budżetu UE. Wszelkie nieprawidłowe kwoty można zastąpić jeżeli to możliwe wydatkami z overbooking.

W przypadku braku nadprogramowych wydatków, którymi można zastąpić nieprawidłowe kwoty, należy poinformować KE o kwocie odzyskanej po zamknięciu Programu ze wskazaniem czy

honorowany będzie przyszły nakaz odzyskania środków poprzez potrącenie go z konkretnego wniosku o płatność skierowanego do KE, czy też środki zostaną zwrócone bezpośrednio do budżetu UE. KE skieruje wówczas notę debetową.

VIII. Terminy złożenia dokumentów zamknięcia

do 30.06.2024 r. – ostateczne wypłaty na rzecz beneficjentów Programu

do 05.07.2024 r. – przedłożenie do IC deklaracji wydatków przez IZ

do 31.07.2024 r. – złożenie do KE ostatecznego wniosku o płatność

do 15.12.2024 r. – przedłożenie sprawozdania końcowego do Instytucji Koordynującej Umowę Partnerstwa

do 15.02.2025 r. – przedłożenie do KE dokumentów zamknięcia Programu⁴.

1. Sprawozdanie końcowe

Wzór sprawozdania końcowego z wdrażania stanowi załącznik V do Rozporządzenia wykonawczego i zawarty jest w Instrukcji Wykonawczej 5.5 Sprawozdanie roczne i końcowe.

Zgodnie ze strukturą **sprawozdania końcowego** przedstawionego w załączniku V do Rozporządzenia wykonawczego, poza danymi przedstawianymi corocznie w części B i C przedstawia się następujące informacje:

- ✓ ocena wdrażania Programu, w tym:
  - opis realizacji celów Programu,
  - opis przedsięwzięć promujących równouprawnienie płci oraz zapobieganie dyskryminacji,
  - opis przedsięwzięć promujących zrównoważony rozwój,
  - opis kwot wsparcia przekazanego na cele dotyczące zmian klimatu,
  - opis roli partnerów we wdrażaniu Programu
- ✓ postępy w realizacji planu ewaluacji,
- ✓ wyniki działań informacyjnych i promocyjnych w ramach strategii komunikacji,
- ✓ Inne informacje, które można dołączyć w zależności od treści i celów Programu,
- ✓ informacje na temat wkładu Programu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz jego ocena,
- ✓ kwestie mające wpływ na wykonanie Programu i podjęte działania – ramy wykonania jeśli nie zostaną osiągnięte cele określone w Programie.

Zgodnie z Wytycznymi końcowe sprawozdanie z wdrażania powinno dodatkowo zawierać:

- ✓ wykaz wszystkich operacji **podzielonych na fazy** wraz z kwotą wydatków kwalifikowalnych dotyczących pierwszej fazy, poniesionych w okresie programowania 2014–2020 stanowiący załącznik I do Wytycznych;

⁴ Termin może być przedłużony do 1 marca 2025 r., jeżeli KE przyzna przedłużenie terminu na wniosek IZ.

- ✓ wykaz wszystkich operacji **niefunkcjonujących** stanowiący załącznik II do Wytycznych ;
- ✓ wykaz wszystkich operacji, w sprawie których **trwa postępowanie krajowe lub operacji zawieszonych w wyniku postępowania sądowego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym** stanowiący załącznik III do Wytycznych .

Dodatkowo sprawozdanie końcowe będzie zawierało informację o sposobie wykorzystania środków przyznanych w ramach REACT-EU w odniesieniu do wyzwań migracyjnych wynikających z agresji wojskowej ze strony Federacji Rosyjskiej w Ukrainie.

2. Wskaźniki

Zgodnie z Wytycznymi w momencie zamknięcia EFRR i EFS dane na temat wskaźników produktu i rezultatu należy przekazać w końcowym sprawozdaniu z wdrażania Programu, korzystając z szablonów tabel 1, 2, 3 i 4 przedstawionych w załączniku V (34) do Rozporządzenia wykonawczego. W kolumnie „Uwagi” zawarte zostaną wyjaśnienia (w razie potrzeby) wartości osiągnięte w 2023 r., szczególnie w przypadkach, gdy znacznie się różnią od ustalonych celów (tj. występuje odchylenie powyżej 20 %). Dane na temat wskaźników wybranych na potrzeby ram wykonania zostaną wykazane w tabeli 5 załącznika V (35) do Rozporządzenia wykonawczego.

Do końcowego sprawozdania z wdrażania Programu należy włączyć następujące informacje i wskaźniki:

— łącznie (w ujęciu rocznym w przypadku EFS): wartości wskaźników produktu i rezultatu do 2023 r. łącznie.

W przypadku EFRR wartości wskaźników produktu, a w przypadku EFS – wskaźników produktu i rezultatu – będą odnosiły się do operacji współfinansowanych w ramach Programu;

— wszelkie kwestie mające wpływ na wykonanie Programu, w tym osiągnięcie celów;

— (w odniesieniu do EFRR) wartości wskaźników rezultatu Programu za 2023 r. zaczerpnięte ze statystyk albo pochodzące ze źródeł informacji specyficznych dla danego priorytetu (takich jak badania) w określonych momentach. Wartości takie muszą obejmować wkład z Programu i wpływ innych czynników. Odnoszą się one do wszystkich potencjalnych beneficjentów (ta sama jednostka analizy jak w przypadku definicji wartości bazowej).

2.1. Wskaźniki ram wykonania:

Wartości wskaźników ram wykonania, ewentualne ryzyka w osiągnięciu wartości docelowych omawiane są na spotkaniach koordynujących. Ocena ryzyka nieosiągnięcia oczekiwanej wartości wskaźnika polega na:

- ocenie poziomu osiągnięcia oczekiwanej wartości wskaźnika na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność złożonych przez beneficjentów realizujących wskaźniki raz na kwartał,
- określeniu możliwości osiągnięcia oczekiwanej wartości wskaźnika w terminie do 31.12.2023 r. na podstawie wniosków o płatność złożonych przez beneficjentów realizujących wskaźniki dla których poziom oczekiwany nie został osiągnięty,
- określeniu możliwości osiągnięcia oczekiwanej wartości wskaźnika w terminie do 31.12.2023 r. na podstawie okresu realizacji projektów przez beneficjentów realizujących wskaźniki.

Podejmowane są działania zaradcze polegające na:

- wyznaczeniu projektów realizujących wskaźniki, w ramach których wskaźnik nie został w pełni osiągnięty na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność,
- wyznaczeniu projektów realizujących wskaźniki, w ramach których wskaźnik nie został w pełni osiągnięty na podstawie złożonych wniosków o płatność,
- bezpośredni kontakt z wyznaczonymi beneficjentami (którzy nie złożyli wniosków o płatność wykazujących pełną realizację wskaźnika w ramach projektu) i określenie faktycznego stanu realizacji wskaźnika, w tym przewidywanego terminu realizacji zadeklarowanej w umowie wartości wskaźnika.

Na dzień sporządzenia niniejszego dokumentu nie zidentyfikowano ryzyka nieosiągnięcia oczekiwanych wartości wskaźników ram wykonania.

IX. Działania IZ podejmowane w związku z zamykaniem Programu

Cykliczne spotkania przedstawicieli departamentów zaangażowanych we wdrażanie Programu skutkują działaniami mającymi na celu pełne wykorzystanie przyznanej alokacji (na podstawie arkusza limitów kontraktacji). Analizowane są limity alokacji, potencjalne oszczędności, potrzeby kontraktacyjne, możliwe przesunięcia środków. Na tej podstawie podejmowane są przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego stanowiska w sprawie ustalenia priorytetyzacji potencjałów kontraktacyjnych w ramach Programu. Dodatkowo omawiane są poziomy realizacji wskaźników, w tym określone ryzyka nieosiągnięcia wartości oczekiwanych, w wyniku czego weryfikowane są możliwości osiągnięcia wskaźników założonych przez beneficjentów w umowach o dofinansowanie w projektach niezakończonych.

X. Kontraktacja środków po 31 grudnia 2023 r.

Podstawowe zasady i wymogi odnoszące się do zamknięcia Programu, określone w Wytycznych, wyznaczają trzy daty graniczne – kluczowe dla prawidłowej realizacji procesu zamknięcia Programu:

Są to:

31 grudnia 2023 r. – jako ostateczny termin kwalifikowalności wydatków w Programie;

31 lipca 2024 r. – jako termin na złożenie ostatecznego wniosku o płatność do KE;

15 lutego 2025 r. – jako termin na przekazanie do KE sprawozdania końcowego z wdrażania Programu – jako jednego z dokumentów zamknięcia.

Ww. regulacje nie określają ostatecznego terminu na zawieranie umów po upływie okresu kwalifikowalności. Dlatego też IZ będzie kontraktować projekty (jeśli okaże się to konieczne i możliwe z punktu widzenia potencjałów kontraktacyjnych w nowych projektach) i zwiększać dofinansowanie w zakontraktowanych projektach do momentu otrzymywania z Ministerstwa Finansów arkusza limitów kontraktacji.

XI. Wykaz załączników

- Załącznik I - wykaz wszystkich operacji podzielonych na fazy wraz z kwotą wydatków kwalifikowalnych dotyczących pierwszej fazy, poniesionych w okresie programowania 2014–2020;
- Załącznik II - wykaz wszystkich operacji niesfunkcjonujących;
- Załącznik III - wykaz wszystkich operacji, w sprawie których trwa postępowanie krajowe lub operacji zawieszonych w wyniku postępowania sądowego lub odwołania administracyjnego o skutku zawieszającym